

DN Halsnæs' årsberetning 2023

2023 - Et fint år med flere nye aktiviteter

Endelig et år der er forløbet normalt uden nedlukninger.

Årsmødet blev afholdt som planlagt den 08.11-'22 på Frederiksværk Gymnasium med 40 fremmødte. Anja Rosengreen indledte årsmødet med fortælling om kommunens naturstrategi og med indsamling af de fremmødtes forslag til indsatser i kommunen.

På valg var Bjarne Langkilde, Kirsten Flemming Hansen og Anne-Sofie Michaelsen, der alle genopstillede. Susan Holvøe blev valgt for 2 år og besatte dermed den vakante plads. Niels Willumsen, Rune Bjerre, Aase Rohde og Kresten Aarøe blev valgt som suppleanter for 1 år.

Suppleanterne deltager i bestyrelsesmøderne, og vi betragter suppleanterne som ligeværdige medlemmer af bestyrelsen. Dog er de ikke forpligtet til at møde op eller påtage sig ansvarsområder, og de har ikke stemmeret – vi stemmer dog aldrig. Det er en god måde at blive bekendt med DN-bestyrelsens arbejde på.

Ud over bestyrelse og suppleanter er der 16 aktive frivillige i DN Halsnæs. Vi vil meget gerne have aktive, der vil arbejde for naturen, miljøet og klimaet, så meld gerne ind med noget, man brænder for, og som man vil være aktiv med. Fx er det ad.hoc'ere, der står for eller er med til at arrangere svampetur, flagermustur, Naturens dag, Træk-et-træ på Melby Overdrev, lelaug, Krible-krable ved Roskilde Fjord mm. Vi vil meget gerne have nogle ad.hoc aktive, der kunne tænke sig at lave nogle aktiviteter for og med de unge. Det er dem, der skal overtage alt det, vi ældre ikke har passet godt nok på.

Der er efter sidste årsmøde udsendt 12 nyhedsbreve til 1046 modtagere. Man behøver ikke at være medlem af DN for at modtage nyhedsbrevet, men forhåbentlig vil det motivere til, at man melder sig ind. Nyhedsbrevene kan også læses på DN Halsnæs' hjemmeside www.dn.dk/halsnaes

Efter årsmødet konstituerede bestyrelsen sig således:

Formand Lenni Gottlieb

Næstformand: Birgitte Benzon Bang

Øvrige bestyrelsesmedlemmer:

Britta Routhier (sekretær)

Per Baatrup

Bjarne Langkilde

Ebbe Vitt

Kirsten Hansen

Anne Sofie Michaelsen

Susan Holvøe

Bestyrelsen har siden årsmødet afholdt 10 bestyrelsesmøder. Ved 2 af disse var aktive frivillige inviteret. Ved decembermødet, hvor årets arrangementer planlægges, deltog ud over bestyrelsen 5 ad.hoc'ere. Der kom gode idéer til nye aktiviteter, hvoraf nogle også er blevet ført ud i praksis.

Augustmødet, hvor 7 ad.hoc-aktive deltog, blev afholdt i samarbejde med Naturstyrelsen Nordsjælland. Emnet var 'urørt skov'. På en rundtur i Brødemose Skov fortalte Ditte Olrik, Torben Hoch og Mikkel Bornøe fra NST om baggrunden for urørt skov. Bagefter var der spisning efterfulgt af afklarende spørgsmål til NST inden det ordinære bestyrelsesmøde i vores dejlige mødelokale i Vognporten ved Skjoldborg.

Pr. 10. oktober 2023 var 1030 medlemmer i DN Halsnæs, en stigning på 38 medlemmer siden 22. oktober 2022. På landsplan er 131.700 medlemmer af Danmarks Naturfredningsforening (DN).

Medlemsarrangementer

Omkring 400 personer har i årets løb deltaget i DN Halsnæs' 20 arrangementer. Desuden har vi i år inviteret til 8 'Møder for nye medlemmer og andre interesserede' forskellige fredede steder i Halsnæs. Her har der været 5-6 personer hver gang, nogle gengangere, der vil opleve nye lokaliteter, andre nye eller potentielle medlemmer.

Af traditionelle arrangementer kan nævnes:

Nytårstur og frokost denne gang i Ølsted, 2 x Træk-et-træ på Melby Overdrev, leslåning på Rakenhøj i Ølsted, Bakkestien i Frederiksværk og Liljevænget i Lynæs, blomstertur på Melby Overdrev, svampetur i Auderød Skov og Naturens dag ved Hvide Klint.

For 2. gang har vi afholdt 2 flagermus- og bæverture samt et kriblekrable arrangement for børnefamilier på Melby Overdrev.

Nye arrangementer har været fremvisning af filmen 'Organiseret Vildskab' med efterfølgende debat i fint samarbejde med Hundested Kino. En aften om invasive planter med det formål at få dannet lokale grupper, der bekæmper japansk pileurt eller kanadisk og sildig gyldenris i deres nærområde. En ny ad.hoc.-aktiv, Peter Andersson, lavede et arrangement om 'sommerfugle og natur', hvor han fremviste og fortalte om anlæggelsen af og livet i

blomsterengen i sin have. Endnu et nyt arrangement var 'krible-krable' for børnefamilier ved Roskilde Fjord, hvor der blev fisket og sanket planter til at krydre fisk stegt på bål.

Naturpleje

DN Halsnæs har igennem 15 år slået med le for at naturpleje tre af Halsnæs Kommunes § 3 beskyttede arealer.

Efter årets sidste naturpleje så de garvede leslåere sig nødsaget til at nedlægge leaktiviteten. Heldigvis meldte Erwin Steinbeck og Kurt Larsen sig som aktive frivillige lelaugsbestyrere, og de har stået for vores 5 leslåningsarrangementer, selvfølgelig med deltagelse af de garvede leslåere. Derudover er der skabt et samarbejde med andelsgården Lerbjerggård i Melby, hvor engen 2 gange er blevet slået med le bistået af DN Halsnæs' lelaug. Stor tak til Erwin og Kurt for at tage over. Som tak inviterede Andelsgårde medlemmer af DN Halsnæs til et spændende arrangement om biodiversitet og flagermus og med spisning.

2 gange har 40-50 personer hjulpet med at fjerne uønsket opvækst af træer på Melby Overdrev. Dette sker i samarbejde med Naturstyrelsen. Efter at Forsvaret har forladt området, finder der ikke den forstyrrelse sted, som er nødvendig for biodiversiteten. Der er udsat kvæg og heste, men ikke på hele Melby Overdrev og ikke som helårsgræsning. Det betyder, at den uønskede opvækst ikke holdes nede dér, hvor der ikke græsses, så for at bevare Sjællands største hedeområde, må vi mennesker hjælpe til.

DN Halsnæs er repræsenteret i kommunens to kogræsserlaug, på Arrenæs i samarbejde med Naturstyrelsen, i Kappelhøjkiln, hvor der helårsgræsses, i et fint samarbejde med Halsnæs Kommune. Begge arealer er en del af Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Naturpleje med græssende dyr forbedrer biodiversiteten og har i den grad ændret områderne i positiv retning. Desuden spiser man oksekød med god samvittighed, når man ved, at dyrene har haft det godt, og at kødet er produceret tæt på klimaneutralt.

Sagsarbejde og høringsvar

DN Halsnæs er høringsberettiget i en lang række sager. Nogle sager er efterretningssager, mens andre sager kræver en stor arbejdsindsats af bestyrelsens sagsgruppe med at skrive høringsvar eller klager. Det er Ebbe Vitt, der kategoriserer sagerne med øje for, om det er en efterretningssag, om der skal skrives høringsvar, eller om der eventuelt skal klages over en afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet eller Planklagenævnet. Disse sager vendes naturligvis på bestyrelsesmøderne, hvor det besluttet, hvem der skriver høring eller klage.

DN Halsnæs har således sendt høringssvar til Fredningsnævnet i forbindelse med, at ejerne af Orehøjgård har søgt om dispensation til læbælter, der allerede er plantet mellem valnødderne. Her skal vi deltage i besigtigelse den 20. november. Der er også plantet bærbuske på den fredede Orehøj. Her har kommunen bedt om en dispensationsansøgning, som vi dog endnu ikke har fået forelagt.

I en sag i Arrenakkefredningen, hvor der søges om tilladelse til at grave af en bakke for at give plads til omlægning af en tilkørselsvej, støtter vi i vores høringssvar kommunens afslag til det ansøgte.

En gårdejer søgte om dispensation til byggeri af en uforholdsmæssig stor lade inde i Kappelhøjfredningen, hvilket vi gik imod i vores høringssvar. Gårdejeren fik i første omgang ikke dispensationen og sendte derfor en ny ansøgning. Denne gang fik han dispensationen, men DN Halsnæs klagede til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Nu har ansøger trukket sin ansøgning, og vi har derfor trukket klagen tilbage. Dette vurderer vi som en lille sejr.

Desværre får vi også afslag på klager. Vi klagede til Miljø- og Fødevarerklagenævnet over Halsnæs Kommunes tilladelse til anlæggelse af en valnøddeplantage i Orehøjfredningen. Men klagenævnet kunne ikke behandle klagen, da kommunen som tilsynsmyndighed er i sin gode ret til at godkende dette. Derfor klagede vi til Ankestyrelsen over Halsnæs Kommunes håndtering af sagen, da vi mente sagen burde have været forelagt Fredningsnævnet. Ankestyrelsen vurderede dog, at problematikken vil blive vurderet, når Fredningsnævnet skal behandle den rejste fredning. Derved kommer Fredningsnævnet til at vurdere, om anlæggelse af en valnøddeplantage er i overensstemmelse med fredningens formål, således som vi har ønsket.

Når lokalplaner sendes i høring, skriver vi altid høringssvar. Her er vores fokus på natur og miljø og ikke på, om der må bygges på matrikler solgt med byggeret og slet ikke i byzone. DN Halsnæs har også indsendt høringssvar til Halsnæs Kommunes forslag til Planstrategi 2023.

I Halsnæs bliver alle 13 af Naturstyrelsens skove udlagt til urørt skov, biodiversitetskov, hvilket DN Halsnæs ser med begejstring på. Læs mere på www.dn.dk/halsnaes Vi har i denne sammenhæng sendt input til DN's høringssvar til NST's forvaltningsplaner.

Vi får mange henvendelser fra bekymrede borgere med opfordring til at gå ind i natursager nær dem. Det er rigtig godt at blive gjort opmærksom på ting, der foregår i kommunen. Dog gør vi altid opmærksom på, at vi ikke har nogen form for bemyndigelse, at vi ikke går ind i nabostridigheder - her henviser vi til kommunen som tilsynsmyndighed og til, at vi arbejder som frivillige. Når vi får henvendelser, spørger vi altid til medlemskab, og vores ageren har fået en del til at melde sig ind.

Fjord- og havmiljøet

Roskilde Fjord og især Isefjords ringe økologiske tilstand bekymrer os. Derfor blev der i forlængelse af Jan Henningsens oplæg på årsmødet i 2021 dannet et 'Fjordnetværk' bestående af repræsentanter fra de 6 lokale DN-afdelinger omkring fjordene. Netværket arbejder på afholdelse af en tværkommunal konference, hvor der kan afdækkes helt konkrete indsatser, der er nødvendige for at få fjordene bragt i gunstig tilstand. Det høje indhold af kvælstof og fosfor giver næring til algevækst, hvorved vandet bliver uklart og forhindrer lyset i at trænge igennem til ålegræsset, der så dør. Også muslingeopdræt og muslingeskrab med bundtrawl er medvirkende til de ugunstige forhold på fjordbunden. DN Halsnæs har skrevet og indsendt en artikel om muslingeskrab til Politiken, der i sommer bragte en artikelrække om havets ringe tilstand. Desværre blev vores artikel ikke bragt.

Fredninger

Forslaget til Fredning af **Arrenæs** blev sendt til Fredningsnævnet i april 2021. Herefter havde Fredningsnævnet 2 år til at starte fredningssagen op ved at indkalde til offentligt fredningsmøde. Det nåede fredningsnævnet ikke, hvorfor man søgte om at få yderligere 2 år. Da der var én lodsejer, der klagede over dette og fik medhold, bortfaldt fredningsforslaget. Heldigvis kan et fredningsforslag genfremsættes uændret inden 2 måneder, og det blev det. Fredningsnævnet netop har indkaldt til det første offentlige fredningsmøde mandag den 13. november kl. 10.00 i Gjethuset. Hermed er fredningsprocessen igangsat. Erfaringsmæssigt kan der gå flere år, inden fredningen er endelig.

Forslaget til fredning af **Tollerup og Melby Kilerne** blev rejst den 3. maj '23 af Halsnæs Kommune med DN som medrejser. Der er nu to datoer i forslag til indkaldelse til offentligt møde. Det bliver formentlig enten den 30.11. eller den 7.12., hvor vides ikke pt.

Klima- og Naturpolitik

DN Halsnæs har i årevis kæmpet for, at kommunen vedtager en naturpolitik, hvor der sættes mål og retning for bevarelse og udvikling af naturen i Halsnæs. Havde der været en naturpolitik, kunne den totale ødelæggelse af naturen, hvor Lynæs Søpark nu opføres, måske være undgået. For at undgå en tilsvarende ødelæggelse har vi opfordret kommunen til at lave en § 3-gennemgang af det resterende Højbjergområde, der er planlagt solgt og bebygget. Det vil kommunen dog ikke, men vi er blevet lovet, at byggeriet vil blive fulgt nøje og standset, hvis lokalplanen ikke følges. Vi vil holde øje!

Vi har også protesteret mod fældning af piletræerne ved Mølledammen og fældning af de sjældne og gamle træer på Hanehovedvej, desværre forgæves. Fældningen skete på trods af, at udvalget for Klima, Natur og Miljø den 2. november 2022 besluttede retningslinjer for fældning og beskæring af træer.

Det er derfor glædeligt, at byrådet nu som led i budget 2024-27 har besluttet, at der skal afsættes økonomi til udarbejdelse af en naturpolitik for Halsnæs Kommune. Flere af DN's foreslåede natur- og klimamål er vedtaget. Også her vil vi følge dem med et vågent øje.

I budgetaftalen står der: *"Derfor er der enighed om at igangsætte arbejdet med en ny naturpolitik for kommunen, der skal sætte mål for udvidelse af naturarealet i kommunen, og at vi passer godt på vores naturperler."*

Dejligt at biodiversitetskrisen tages alvorligt, der er dog ikke afsat ekstra midler til arbejdet, hvilket forhåbentligt ikke afspejler kommunens ambitioner.

Skovrejsning

DN Halsnæs ser gerne, at der rejses mere skov i kommunen. Det er bl.a. et økonomisk problem. Desuden er mange områder i 'Kommuneplanen' betegnet som områder med 'skov uønsket'. Vi har opfordret kommunen til at ændre dette, så der kan plantes skov på egnede arealer.

Kommunen har med DK 2020-planen taget et godt klimaskridt i den rigtige retning. I budget 24 er der afsat midler til rejsning af ny skov, og til elbiler, flere ladestandere og fjernvarme. Fine tiltag, men hastigheden skal sættes op.

Indsatser for grundvandsbeskyttelse

Ud over at skov kan være med til at beskytte vores grundvand, skal det også sikres, at BNBO-områder, **BoringsNære BeskyttelsesOmråder**, sikres mod sprøjtning og gødning. Desuden skal flere områder beskyttes.

DN Halsnæs finder det stærkt kritisabelt, at det endnu ikke er lykkedes at holde de boringsnære områder fri for brugen af pesticider. Hovedformålet med indsatsplanen er at indgå aftaler med landmænd om kompensation for ikke at bruge pesticider inden for såkaldte BNBO-områder. Det er områder omkring borerne, hvor det er beregnet, at det tager et år fra regnen falder, til vandet kommer ud af vandhanen. Desværre er de aftaler, som kommunerne skulle have fået i hus inden udgangen af 2022, stort set gået i stå!

Nordkystens Fremtid – eller fortid?

Er Nordkystens Fremtid i virkeligheden fortid? I hvert fald er projektet indtil videre sat i stå grundet et krav om at anlægge et erstatningsrev ud for Gillelejes kyst. Miljøministeriet mener, at det skal kommunerne på Nordkysten selv betale, og det ser kommunernes borgmestre sig ikke i stand til. DN Halsnæs har – inden borgmestrenes møde med Magnus Heunicke - holdt en del møder med DN Gribskov og DN Helsingør for at undersøge, om vi kunne ændre beslutningen. Vi har bl.a. skrevet en mail, som kan læses på DN Halsnæs' hjemmeside, til Magnus Heunicke, som dog ikke har svaret. SF's Signe Munk har stillet en række spørgsmål til miljøministeren, som fastholder sin beslutning.

Stoppet af planerne om strandfodring har ført til en heftig debat i Frederiksborg Amts Avis om, hvor vidt kysten i stedet kan sikres ved i stedet at anlægge stenrev som Hunderevet. Her er der stor uenighed, bl.a. fordi der er evidens for at strandfodring virker, mens der først er ved at blive etableret forsøg med at anlægge stenrev ud for Samsø's kyst for at indsamle evidens om stenrevs betydning for at undgå erosion af kysten.

Samarbejde med Halsnæs Kommune

DN Halsnæs har et godt samarbejde med Halsnæs Kommune, der er åbne for at mødes om sager, vi stiller spørgsmål til.

Vi har således haft møder med den daværende leder af Natur og Miljø, Lis Vedel og Natur- og miljøsagsbehandler Lærke Holm om de mange tilladelser, Halsnæs Kommune har givet til hård kystsikring på Kattegatkysten. DN Halsnæs har opfordret til, at administrationsgrundlaget blev ændret og har præsenteret Helsingør Kommunes ditto som eksempel på et mere restriktivt administrationsgrundlag.

I juni mødtes 6 bestyrelsesmedlemmer med borgmester Steffen Jensen, direktør Sune Schou og områdechef Peter Schaarup for at drøfte en række sager, vi gerne ville kende kommunens holdning til og handling på.

Overskrifterne var:

- ♣ Nordkystens fremtid og kommunens praksis i kystsikringssagerne
- ♣ DK 2020, herunder skovrejsning, landbrug og grundvandsbeskyttelse
- ♣ § 3-overvågning og udvikling i kommunen, herunder Højbjergområdet
- ♣ Naturstrategi, herunder træpolitik og fredningsområder

Vores naturpleje med leslåning på kommunens arealer er foregået i samarbejde med Halsnæs Kommune. Vi slår på arealet, og kommunen sørger for at fjerne det afskårne plantemateriale. Som belønning for anstrengelserne betaler kommunen forplejningen.

Samarbejde med øvrige

DN Halsnæs samarbejder med mange forskellige organisationer. I '**Grønt Råd**' deltager 16 foreninger med 'grønne' interesseområder samt 2 politikere, Anja Rosengreen og Tommy Frøslev, og 3 fra forvaltningen. DN har formandsposten i Grønt Råd. Grønt Råd foreslår 'Årets grønne ildsjæl'. Denne er endnu ikke udpeget i år.

I **Samråd Nordsjælland** mødes de nordsjællandske DN lokalafdelinger 4 -6 gange om året for udveksling af erfaringer og viden. To bestyrelsesmedlemmer, som regel formand og næstformand, deltager, men ofte er møderne åbne for flere bestyrelsesmedlemmer. På majmødet var VE til debat og i september var DN Halsnæs vært for mødet, der bød på tur i og fortælling om Arrenæsfredningen efterfulgt af information om fredning ved DN's fredningsleder Birgitte Bang Ingrish.

Formand og næstformand fra alle landets 97 afdelinger mødes 2 gange årligt, i april og november, til **DN's repræsentantskabsmøde**, hvor også DN's præsident, Maria Reumert Gjerding, DN's direktør Lars Midtby og HB-medlemmerne deltager. Her vedtages Danmarks Naturfredningsforenings politikker, strategier, fokusområder, økonomi mm.

I april i år afprøvede man en ny model for afholdelse af repræsentantskabsmødet. Det blev afholdt over 3 dage på Vingsted Hotel- og Conferencecenter ved Vejle. Alle DN-medlemmer kunne tilmelde sig '**Det grønne Landsmøde**', der fortsatte om søndagen, mens repræsentantskabsmødet blev afholdt med deltagelse af de delegerede, for vores vedkommende formand og næstformand. Gentages 'Det grønne landsmøde', kan vi kun anbefale deltagelse.

Den 19. november afholdes et en-dages repræsentantskabsmøde, hvor man enten kan deltage fysisk eller online. Formand og næstformand deltager her fysisk i Vejle.

Til **Nationalpark Kongernes Nordsjælland** har vi fra DN-Halsnæs fået udpeget et medlem af Nationalpark Rådet. I bestyrelsen for Nationalparken sidder et DN-medlem, udpeget af Samråd Nordsjælland og Bornholm.

I nu 5 år har vi deltaget som DN's 'Grønt Guld' i **skolernes naturfagsundervisning** for kommunens 4. klasser og 6. klasser. For sidstnævnte vedkommende i Isefjord ved Hundested Roklub, mens 4. klasserne i år undersøgte livet ved Asserbo Slotsruin. Det er en meget givende undervisning og stor oplevelse for både lærere og elever.

Træk-et-træ på Melby Overdrev sker i samarbejde med Naturstyrelsen Nordsjælland.

I år har vi som allerede nævnt indledt et nyt samarbejde med **Andelsgården Lerbjerggård** i Melby, bl.a. omkring leslåning. Gårdens dyrkning af arealerne sker på bæredygtig vis med 'regenerativt landbrug'.

DN's sekretariat er til stor hjælp i mange sammenhænge. Vi får god sparring i både praktiske sager, miljøsager, klagesager, fredningssager og organisatorisk. Der afholdes også kurser, hvor man kan dygtiggøre sig i sagsbehandling, lobbyarbejde, arbejde med Podio, skrive presseindlæg mm.

Over vinteren deltog 4 bestyrelsesmedlemmer (Lenni, Britta, Per og Birgitte) sammen med 4 bestyrelsesmedlemmer fra 3 andre DN-lokalafdelinger i et pilotprojekt. Målet var at få flere aktive frivillige i vores lokalafdelinger. Forløbet har resulteret i 8 ture i fredede områder for nye medlemmer og andre, der havde lyst. Ca. 50 nye og andre medlemmer har deltaget i turene. Bestyrelsen har i et forløb af 3 møder debatteret afdelingens struktur og udvikling.

Kommunikation

På **DN's hjemmeside** slås alle vores ture op. Ud over nyhedsbrevene kan man også læse nyheder, tidligere årsberetninger mm. Alle planlagte ture beskrives også i DN's blad, *Natur og Miljø*, der udkommer 4 gange årligt.

DN Halsnæs' har også en **Facebookside**, hvor vi slår nyheder og invitationer op eller fortæller om oplevelser, gerne med fotos. Vi vil gerne have debat på siden, hvorfor vi også slår debatemner op. Det kan også være en opfordring til at skrive under på et borgerforslag, som Danmarks Naturfredningsforening gerne vil have landets Folketing til at tage op, her senest en opfordring til at skrive under på at forbyde bundtrawl.

Halsnæs Avis og Frederiksborg Amts Avis bringer gerne pressemeddelelser, debatindlæg og artikler skrevet af os eller med os om vores arbejde. Vi har et godt samarbejde med SN's journalister, ikke mindst med chefredaktør, Niels Jørgen Larsen, der også læser med på vores Facebookside og nogle gange skriver ud fra indlæg her.

Forhåbentlig ser vi ind i et spændende 2024, meget gerne med nye aktiviteter for og i naturen, både den grønne og den blå.

Forhåbentlig får vi en politisk vedtagelse af en lov, der forbyder bundtrawl og en AKUT handling fra Folketinget for at skærpe landbrugets udledning af kvælstof og forfor, så vi kan få livet tilbage i vores hav og fjorde.

Halsnæs 19.10.2023

På DN Halsnæs' bestyrelses vegne
Lenni Gottlieb, formand

